

Conclusions 21a Diada Andorrana a la Universitat Catalana d'Estiu

Eric Jover i Comas

En un món on la globalització implica una creixent uniformització i constants moviments migratoris, Andorra ha patit en els últims seixanta anys una revolució demogràfica mai no coneguda en més de set segles d'història. En aquest context, la SAC ha volgut, en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu, discutir el complex concepte d'andorranitat. S'han convidat diferents conferencians per definir aquest concepte des de diferents orientacions.

Per entendre l'andorranitat s'ha rememorat tant els orígens d'Andorra com la seva situació actual. Una manera de definir l'andorranitat és a partir de la imatge que tenen de nosaltres la gent de fora del país. Quines són aquelles peculiaritats que ens fan diferents per als altres i que en alguns casos han perdurat en el temps. Potser fins i tot algunes d'aquestes peculiaritats ens poden ser útils a escala internacional, com per exemple ens ha fet evident una xerrada les potencialitats del Model Andorra en la mediació de conflictes internacionals.

Un dels fets que més conferencians han ressaltat és que l'andorranitat entesa com a identitat és un fet dinàmic, canviant en el temps, que admet una gran diversitat de definicions tant personals com col·lectives. Aquesta diversitat prové tant de l'Andorra més tradicional com de l'Andorra filla dels fluxos migratoris del segle xx. Això no obstant, cal ser caut, ja que la definició de la identitat podria arribar a ser un element perillós si s'interpretés de manera excoent.

El que és evident és que l'andorranitat va molt més enllà del fet de posseir un pasaport. Aquest concepte és molt més abstracte i s'hi sumen el patrimoni immaterial, símbols i sobretot sentiments que resumeixen una voluntat de ser. Una voluntat de ser com a poble, una voluntat de ser com a país i el desig de construir un futur junts. Evidentment, la llengua actua en aquest marc com a pal de paller de la nostra societat, com a agent aglutinador on s'afegeixen velles i noves energies.

Això no obstant, alguns dels conferenciants han volgut matisar aquest rol de la llengua des de perspectives globalitzadores i humanistes, al meu entendre, no desitjables. De totes maneres, en allò que sí que hi hagut consens és que a la llengua se sumen altres aspectes que ajuden a identificar-se com a poble i a construir un imaginari col·lectiu, i un clar exemple seria un esport com el rugbi al nostre país.

La definició del concepte d'andorranitat és un primer pas cap a l'andorranització. Acordar el que entenem com a andorranitat tant des de la classe política com des de la societat civil ens ha de permetre forjar eines per cohesionar la societat al voltant d'aquesta idea. Aquests estris d'andorranització, elements integradors i en cap cas excloents, han de permetre bastir una societat amb lligams més forts que l'ajudin a afrontar els difícils reptes que ens esperen com a país en els pròxims decennis.

Durant aquesta reflexió conjunta al voltant de l'andorranitat, diferents conferenciants s'han basat en obres escrites tant del país com foranes per reforçar les seves tesis, des dels versos de Kavafis passant per *De l'Empordanet a Andorra*, de Josep Pla; *693 anys després*, d'Elidà Amigó i Antoni Morell, i el més recent *Blau de Prússia*, d'Albert Villaró. Però sobretot, m'agradaria remarcar les constants referències al *Manual digest* d'Antoni Fiter Rossell. Aquesta obra i les seves màximes han servit durant molts anys com a base per al bon govern de les Valls i, encara que de ben segur moltes de les seves reflexions ja han esdevingut obsoletes, tanmateix el seu esperit ens ha de continuar servint de guia per afrontar el futur. En el mateix sentit, espero que aquest llibre editat per la SAC i que resumeix les aportacions de tots els conferenciants ens ajudi a definir el concepte d'andorranitat i a bastir-hi al voltant l'Andorra del futur.

Èric Jover i Comas,

*doctor en química, vocal de la junta de la SAC
i coordinador dels Debats de recerca*